

Selmeczbányai Hetilap

SELMECZBÁNYA ÉS VIDÉKÉNEK VEGYES TARTALMÚ KÖZLÖNYE.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 61./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is eizmzendő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

csak a „Selmeczbányai Hetilap“:	az „Otthon“ szépirodalmi havi füzetével:
Egy évre 4 frt.	Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 2 „	Fél évre 3 „ — „
Negyedévre 1 „	Negyedévre 1 „ 50 „
Egyes szám ára 10 kr.	

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Megjelen minden vasárnap.

Még egyszer, de nem utoljára a vasutról.

Az e hó 8-iki közgyűlésnek tehát hivatalosan tudomására lett adva, hogy a bányakincstár részéről a pénzügyminister a Németi—selmeczi vasut kiépítéséhez csak 80000 frttal, a kereskedelmi minister pedig csak a törvényben előirt aránnyal járul hozzá és hogy ezt is csak egy másik vállalkozónak hajlandó megtenni, de Horschitz Frigyesnek nem, mivel továbbra még alkudozásokba sem akar bocsájtkozni. Hogy Hont megye törvényhatósága és a honti vasuti érdekeltség mily álláspontot fog elfoglalni az ekként megváltozott viszonyokkal szemben, azt eddig nem tudjuk; ámde azt az egyet tudjuk, hogy mi selmecziek Horschitz Frigyes vállalkozó viselkedéséről nem tehetünk, hogy mi e vasut kiépítését még mindig a város fejlődésére nézve égetően szükségesnek tartjuk és hogy mi még most is bizunk azon ígéretekben, melyeket a pénz és kereskedelmi miniszterek a vasuti nagy deputáczióknak tettek.

Ha tehát Horschitz Frigyes a kormány tárgyalni nem akar, találkozik más vállalkozó is, de csak úgy, ha e vasut létesítését a kormány is komolyan akarja fogja; mert egymaga Selmeczbánya városa, minden áldozatkészségének daczára, e vasut kiépítését keresztül vinni képtelen.

Hogy pedig a kormány e vasut kiépítését komolyan nem igen akarja, arra minden jel mutat.

És mért nem akarja?

Az ötös előnye.

— A „Selmeczbányai Hetilap“ tárczája. —
Írta: Kiss Lujza.

Egy tisztellett öreg ur állított be a múlt hónap első felében Somkuthy Elemér nyugalmazott tanár csendes otthonába. Ünnepies fekete ruhája élénk ellentétben állott a tarka búbosnyakkendővel, mely izléses csokorba kötve, mesterileg tűndökölt a fehér, erősen keményített gallér mellett. Fehér classé kesztyűbe öltöztetett ujjai között pirosesiku, sötétkék selyem kendőt rejtegetett, a melylyel verejtékező homlokát szorgalmasan törülgette. Pakfonszinü szakálának lengő szála remegni látszottak a belső felindulástól. Dult vonásai drámát sejtettek.

Somkuthy szemei tágra nyilottak ez ismeretlen vendég látára s nyájas hangon mindjárt meg is kérdezte:
— Mivel szolgálhatok?

— Uram, mondá a komor jövevény minden előleges bemutatás és bevezetés nélkül — én apa vagyok. Ez egyszerű; de tisztelétet parancsoló kijelentés mély benyomást tett Somkuthy kedélyére s a helyzet-hez méltó komolysággal karosszéket tolt alája.

Az apa pedig folytatta:

— Az az egyedüli princípiumom, hogy lehetőleg eltávoztassak tőlem mindent, a mi szomorú. Igen apa vagyok, bár koromat tekintve, már bátran nagyapa is lehetnék.

— Óh kérem, az még korán lenne, vigasztalta Somkuthy.

Azért, mert a Garamberzence—Selmecz közti liliputi vasut további jövedelmzését félti. —

Pedig ha a Németi—selmeczi vasut kiépül, az államkincstár mint nagy bányatermelő, busásan meglelné a kárpótlást azon esetleges kárért, melyet e vasut kiépítése a szűk vágányu Garamberzence—selmeczi vasutnak okozhatna.

És hol vannak még azon előnyök, melyeket a Németi—selmeczi vasut kiépítése e város kereskedelmi, ipari forgalmának biztosítana és városunk fejlődését előmozdítaná.

Ehez járul e vasutnak stratégiai szempontból leendő szükséges kiépítése is, valamint az is, hogy hiszen már rövid idő mulva a magyar államnak amugy is gondoskodni fog kelleni, egy minden nagyobb várost hálózába vonó, nagy vasuti hálózatról.

Ezeket a szempontokat különben lapunkban már számtalanszor kifejtettük és kifejtettük azokat kimerítő indokolással az e tárgyban a a közgyűléseken felszólalt bizottsági tagok, de kifejtették a kormánynak átnyújtott memorandumok is.

Ha most tehát e vasut érdekében újból felszólalunk, tesszük azt főképpen azon okból, hogy a közvélemény figyelmét ébren tartsuk, a kivitelt sürgessük és az ügyet elaludni ne engedjük.

Ezért egy indítványt teszünk: hivjanak egybe kereskedőink és iparosaink értekezletet a maguk körében, melyen a vasuti kérdést megbeszélnek, valamint azon lépéseket is, melyeket talán jó volna megtenni a kormánynál és most már nem hivatalosan mint város, de mint itt lakó kereskedők és iparosok,

— Tetszik tudni, kissé későn nősültem, de az ég nem fukarkodott kegyeivel, s ime már hat viruló leányarozot nevezhetek sajátomnak.

Somkuthy a csodálkozás diszkrét morájával gratulált a nagyapa külsejü apának.

— Igen, hat leányom van, kerek fél tuczat! Óh Uram, ez nem csekélység, főleg ha azt is hozzávesszük, hogy a XIX. században élünk, abban a korban, midőn eltekintve a százazrekre menő hozományt, még a tudományos reputációt is sürgetik. Pedig tessék elhími, gyönyörű leányok! ügyesek, okosak, kedvesek, főkép a negyedik, Kunigunda.

— Pompás neve van! konstátálta Somkuthy.

— Tizenhét éves mult, igen mult (de hogy már három év előtt, azt jónak látta elhallgatni a derék családapa) s a tanítónőképző 4. tanfolyamát látogatja (s hogy már azt is két esztendő óta, az megint zárójelben maradt).

— Ah, ez nagyon dicséretes, jegyzé meg a szóhoz jutni nem tudó tanár.

— Igen, s éppen ez az én tragédiám.

— Talán megbukott?

— Meg uram, meg, az énekből. Ötöst kapott. És milyen ötöst!

— Lehetetlen! S miért?

— Miért? Semmiért, mert mollból — durba ment át. Oh én szegény boldogtalan leányom, kedves Kunigundám.

Az öreg hallkan zokogott. Az igaz részvétnek a néma csönd voll hangos kifejezője. Mikor aztán a piros

kiknek e vasut kiépítése ugyszólván életkérdés és kiknek első sorban áll érdekiükben, hogy e város kereskedelmi és ipari forgalma emeltessék.

A mi nem sikerült a nagy deputáczióknak, a szép ígéretések daczára, talán sikerülhet e város polgárságának, ha ennek óhaja spontán és szoros összetartást jelző megnyilatkozásban fog megnyilvánulni.

Ha ez sem vezet célhoz, akkor el lehetünk rá készülve, hogy e vasut kiépítése is — kitudja mily hosszú időre — elodáztatik.

A Zsivena.

E cikket a Békésmegyei Közlöny mult vasárnap számából veszszük át és közöljük mint pándánsát lapunk legutóbbi vezércikkének.

A Zsivena mi tőlünk messze van, Turóc-Szt-Mártonban. Ha mégis szóba ejtünk egyet-mást a felvidéki tót-nőgyesület belső életéből, tesszük ezt azért, mert e sorok írója közvetlen inpresszióit mondja el. Jelen volt mindvégig a most lefolyt gyűlésen és habár a rohanó évek után egyre kevesebb a remény, hogy a turóc-szt-mártoni tót és magyar intelligencia amalgamizálódik, jóllehet sajnálatlalt látunk nemzeti törekvést, mely konokul szeparálja tanait és bámulatós falanxként tud ellenállni a magyar kultúra erejének, — mégis e sorok írója nem élhet, a szívében élő sovén öntudat daczára sem a korholás, a kicsibevevés és a hányavetiség szavával, melyet a társadalmi akciónak, vagy legalább a palástnak, mely együvé toborzolta a rokonlekeket, számos elismerésre méltó vonása, tulajdonsága van. Mindenekelőtt a demokracziának igaz érvényesülése. E sorok írója részt vett már mulatságon Dobozon és Turóc-Szt-Mártonban is. Turóc-Szt-Márton és Doboz intelligenciája között számra és fajsulyra messze elütő különbség van az átlagos nézőpont szerint. Emitt a maroknyi intelligencia sem tud összetartani, nemhogy más társadalmi réteget tudna magához vonzani. Amott a tótság legelőkelőbbjei tizenöt (20) évvel

csiku, sötétkék selyem kendőből valahogyan kibontakozott az elkeseredett apa arcza, részletesen előadta a tragikus ötös esetét.

— Leányának, mondá, absolute nincs semmi zenei hallása s az énektanár mindazonáltal ádáz düh-hel énekre akarja oktatni. Két teljes év óta szüntelen üldözi a legválogatottabb zenei szekaturákkal, nevezetesen: c, d, e, f, g, a, h, c, kérésztek és „b“ ék stb. Kunigunda reggeltől késő estig kisirt szemekkel és tele torokkal skálázott, hol egyszerűen, hol kromatikusan, de mindig hamisan. Ez egy fél esztendeig tartott így. A másik félévben még iszonyubb követelésekkel állott elő az énektanár. Kijelentette ugyanis, hogy miután a IV. osztályban kevés növendék van, Kunigundának is fel kell lépnie s az iskolai matinéra be kell tanulnia azt a nem épen ismeretlen dalt: „Képeddel alszom el!“

— No, ez hallatlan! — fejezte ki szörnyű megbotránkozását Somkuthy.

— Persze, hogy hallatlan, uram, én is ezt mondtam — folytató a kétségbeesett apa — pedig nyugodt lélekkel mondhatom, nem kiméltem sem költséget, sem fáradságot. Egy egész tuczat házi énektanárt fogadtam fel melléje, de mindegyik megszökött egyenkint, mikor Kunigunda ahhoz a passzushoz ért: „Kimondhatatlan az, mit érted szenvedek! . . . Itt ugyanis rendszerint durba ment át a mollból. S kérem mi lett a finálé? Durr, durr, ott hagytak, elmentek. S mi több, ebből a csekélységből azok a makacs, önfejű muzsikusok kázust csináltak. És minő kázust?

Azt hittem, kifogok rajtuk. Felvittem leányomat Pestre, a legelső énektanárnőkhöz. Oh uram, azóta

kezdeményeztek úgy férfiak és nők társasköröket, abba a birtokos, a honoraciór, az ügyvédné, doktorné, a kereskedő feleségével gyermekével, az iparüzővel, a népfiával, leányával együtt van. Együtt van tizenöt (20) év óta. És micsoda lemondó tud lenni a nő, még hiúsága rovására is, ha egy eleven közérzés hajlja. A nők egyetében, dalárdájában a gazdagok nem rakják föl gyémántjaikat, nem öltöznék selyembe, nehogy a tisztességes szegénységnek oka legyen magát e körből kivonni.

Tanuljon a magyar társadalom! A mely ilyenre képes, azt nem lehet hányavetiséggel, egykedvűséggel és nembánomsággal leszerelni. Azt a magyar társadalomnak intenzív kultureszközeivel kell végeznie. Tudatosan használjuk a társadalom kultureszközeit, mert állami hatalom itt csak a kedélyeket teszi még hűvösebbé. A turóci és általában a felvidéki magyar társadalomnak úgy is mulasztása van. Nemesak keresztbe tette a tót társadalmi törekvések előtt a kezeit, de gunyolta, semmibe vette őket és ezzel még elszántabb akezióba kergette. A magyar társadalom hűhóval, Károlyi István gróffal, bankettekkel, elmondott és el nem mondott beszédekkel alakított kultüregyletet, megijesztve a tótokat, akik még jobban összefogtak; a vége pedig az lett, hogy a kultüregyletet mindenki lépcsőnek nézte, melyen közpályán magasra mehet, csak minden lépcsőfoknál kurjantson egyet. Azt a szerencsétlen egyesületet ellepték a stréberek, benne minden felvidéki stréber vezéri pálcát kapott, aztán armánykodtak, összevessztek, de föltöbb tunyálkodtak. Addig pedig a lenézett tótok szívósan összevessztek és társadalmi érintkezésük melege forrasztotta össze az öntudatlan politikai törekvést s ez évek során megcsontosodott és politikai közhitre érlelődött, a magyar társadalom osztálygöggel állt ellene, sőt a maga társadalmában sem tudott semmire menni, csak kicsinyes lüszurásokkal osztókélte a tót szeparatistikus törekvéseket, mintha csak az lett volna célja, hogy a tótok ne lankadjanak.

Bizony nem minden keserűség nélkül írjuk ezeket. A felvidéki tót akeziót a magyar társadalom elnézése, erőtlensége, közömbössége, rut osztálygöggje és tekintélyes indolenciája érlelte meg. Amazok tudták a módját, mert mozgalmukba bevonták a nőket s a női kedély szerint állapították meg a keréteket. Egyet kétségkívül tanulunk lehet a felvidék tót társadalmától, azt, hogy benne nincs osztálygögg és ott nincsenek uri, iparos, kereskedő kaszinók. Turócz-Szent-Márton igen kicsiny város; de sokkal nagyobb az intelligenciája mint Csabának s ott a tót és magyar intelligencia nemzetiségéből kifolyólag csupán van szeparálva ha, a magyarság részen állott volna annak idején, akkor e téren sem lenne. Ott nincs uri kaszinó, polgári-kör, iparos olvasókör, jaminai kaszinó, gazdakör, keresztlyén és zsidó nőegylet, közmivelődési egyesület, társadalmi munkásügyi, nemzetiségi, hölgybizottsági szakosztály, vereskereszt, egészségügyi, torna, orvos, dalárda egyesület; de már igazán nem soroljuk föl részletesen, mert közel vezetne az örülehez, amilyen sok czímen vannak nálunk az emberek a közmunkásság sodrójába vonva, hogy éppen ezért ne tegyenek semmit; csak a tagsági díjak fizetésétől öszüljenek meg és az egyleti, kifutóktól irtózzanak. Turócz-Szent-Mártonban nem, így van. Ott van egy nagy tábor. Az egész tót intelligencia. Nekik nincsenek sem egyletük, sem szakosztályaik. Ha csinálnak valamit, azt mindenki csinálja.

csakugyan kimondhatatlan az, a mit érte szenvedek. Az énektanárnők kiméletlenül utasították el szegény Kunigundámat.

Legvégső elkeseredésemben már a zene-akadémia operai osztályára is gondoltam, de ettől feleségem tartott vissza. S magam is meggondoltam a dolgot. Hátha operaénekesnőt csinálnak belőle? Ez megdöbbentett. Hátha fölléptetik? Hátha kifütyülik? Oh uram, nem könnyű dolog apának lenni, legkevésbé pedig azóta, mióta az ének kötelező tantárgy a preparandiában. A felsőbb fórum elutasított minden apellátát, már most kihez forduljak?

Somkuthy néma meghatottsággal hallgatta végig az apai keserv e szokatlan kifakadását.

— Uram — mondá kezeit tördelve az öreg — segítsen kérem egy ósz apa kimondhatatlan szenvedésén. Ha csak egy parányát is érzi irántam a részvétnék, kérem, könyörgök, mondja meg, mit tegyek azzal az énekszarnokkal?

Pár percig tartó kínos csend következett.

Itt feltétlenül kell segíteni valahogyan, nem annyira az öreg ur szenvedésén, mint inkább a szegény kolléga szánandó helyzetén, gondolá magában a nyugalmazott paedagogus. Majd hirtelen pompás eszme villant meg agyában.

— Megvan — kiáltá örömmel Somkuthy — vigye el Kunigunda kisasszonyt egy gégespecziálístához!

— Hát azok is tanítanak énekelni?

— Dehogy, hanem adasson magának egy bizonyítványt arról, hogy leányának idült gégehurutja van.

Mudrony Pál leánya, a ki oly tekintélyes család sarja, mint nálunk az a hölgy, kire 100 hold ősi birtok kelengyét vár, a karba áll, a borbélyével ha arról volna szó, hogy az iparos ifjakkal műkedvelősdit játszik.

Az öntudatos demokráciát elvégre politikai sikerekhez is juttat. — Kétségtelen! A tót kérdés, habár a zsvénások szeretetre méltóak s fanatikusak egy kissé, — nagyon messze áll a veszélyességhez és föderalistikus törekvéseihez szemben például, a románnal; de azért ne kicsinyeljük, főleg legyen erkölcsi bátorságunk tanulni a tót nációtól, mely már a kitartás és munkaszeretelben is oly szép példát adhat a vitéz magyarembereknek, a ki még a hazájáért mindenkör halni kész, de élni, fájdalom, nem mindenkör tud. (r.)

Érdekes turista út a liptói havasokon.

Az a szűkebb körű selmeczi turista társaság, melynek tagjai évenként szoktak nagyobb turista utat tenni, e napokban a liptói havasokat, az alacsony Tátrának Gyömbér hegycsoportját látogatta meg.

A kis társaság (Schelle Róbert, Faller Károly, Máday Aladár, Pelachy Ferenc és Joerges Ágoston), innét vasuton utazott Zólyom-Brezóig, honnét esteli 6 órakor indult Bisztrára, hol a rezsőparti erdész s illetve az általa kirendelt erdővéd három málhordozót kerített és már fél nyolcz óra volt, a midőn a bisztrai völgyön keresztül a sötét erdőbe értek.

Itt azután petroleum fáklya világítása mellett haladtak felfelé az 1107 méter magasságban fekvő frangoskai menedékházig, hová fél tizenegykör érkeztek meg.

E helyen hatalmas étvágygyal elköltött vacsora után meghaltak, de a málhordók által összehordott nedves fűvön kellett hánniok, mert a menházban egyetlenegy pokróczot sem találtak; pedig a mult évben is még e menház pokróczokkal igen jól volt felszerelve.

Másnap hajnali 4—5 óra között a Gyömbér felé vették utjukat és a jó karban lévő ösvényen folytonosan felfelé haladva a králocskai hágóra értek, hol már megszűnt a vegetáció határa. — Kis pihenés után közvetlenül a Gyömbér csucsá alatti lévő „Kerlemen“ forrást érték el és itt nem győztek eléggé csodálkozni azon, hogy a 2000 méter magasságban, közvetlenül a Gyömbér csucsá alatti kibugyogó, kristály tiszta forrás, honnét nyerheti dus vizét.

Innét a szerpentin uton haladva egy negyed kilencz órakor felértek a Gyömbér csucsára s daczára annak, hogy az időjárás nem volt nagyon kedvező, mégis gyönyörű panorámát nyújtott az alattuk elterülő táj.

Az összefüggő tömeget képező alacsony Tátra, melynek hegláncolata Liptó megye határvonalát képezi, rideg és az északról jövő fagyos szelek folytán zord, hol csak a fenyő tenyészik. Már délnek Zólyom és Gömörmege felé eső része enyhébb éghajlatu és lejtője erre lefelé és a fenyőn kívül lögy és bükk erdőkkel is van borítva. Az Alacsony-Tátra hegy-

— Vagy ugy!?

Igen és ennek alapján a tisztli főorvos közbejöttelével bizonyosan fölmentik az éneklés alul.

— Bizonyosan?

— Mint a halál. Az éneklésben nem az énektanárook és muzsikások, hanem a gégeorvosok kompetensek — Wagner Rikárd óta.

— Brávo, megyek, sietek. Hol van egy gégeorvos? ujongott örömben a megvigasztalt apa. Be sem várta a választ, hanem szóltan, boldogsággal szoritotta meg nemeslektü tanácsadójának kezét s rohant énekelve utcahosszát, vig pókatempóban, vegyesen mollban és durban: Képeddel alszom el! . . .

*

Egy hét mulva Somkuthy találkozott ezzel a bizonyos apával. Rögtön meg is kérdezte tőle:

— Volt a gégeorvosnál?

— Meghiszem azt!

— Adott bizonyítványt?

— De még minőt!

— Nos és megvan vele elégedve?

— Már hogyne lennék megelégedve, mikor megkérte Kunigundám kezét?!

— Bravó, gratulálok!

— Azóta csak hallanám milyen vigan éneklé Kunigundám: „Képeddel alszom el.“

— Mollban vagy durban?

— Vegyesen, mollban és durban egyaránt:

„Képeddel alszom el, képeddel ébredek“!!

láncolata három csoportból áll: a Király hegység, a Gyömbér csoport és a Prassiva hegységből. A Gyömbér csoport a hegláncolat középső részét képezi és a boczai völgytől nyugati irányban húzódva a deménfalvi völgyig terjed. — A Gyömbér csucsá 2045 méter magas és csoportjához tartozik az 1890 méter magas Krupova-Hóla és a 2004 méter magas Chopek. E csoport déli lejtőjén a bisztrai és a vele párhuzamosan elterülő vaiszkovai, északi lejtőjén pedig a szép szentiváni és a vadregényes deménfalvi völgy fekszik. — E hegycsoportban van a még kevésbé ismert, de igen érdekes deménfalvi jég és cseppkő barlang és két gyönyörű tengerszem is. A deménfalvi völgytől nyugati irányban következik a prassivai hegycsoport, melynek kiválóbb csucsai az 1890 méter magasságú Polána, az 1937 m. magas Kotlicska, az 1955. m. magas Schabanez és az 1819. m. magas Gyurkova, mely utóbbi hegy lejtőjén lévő hágón vezet azután az ut Magurka felé.

A kirándulás területét ezen megjelölt egész utvonalon képezte; a Gyömbértől kezdve az említett hegycsoportokon át Magurkáig. — — —

A kirándulók a Gyömbér csucsán körülbelül egy órát töltöttek és látták a bár kissé ködbe borult magas Tátrában a Krivánt, (mely a nép mondása szerint „pipázott“ jelezve az eső beálltát, mi másnap be is következett), a tengerszem csucsot, a Ferencz József csucsot és a Csorbai tó környékét; látták északfelé a Rakitov és Chots hegycsoportot is. Az alattuk elterülő szepesi fensík és a liptói völgy gyönyörű látványt nyújtott. Keletfelé a Király hegy, mint domináló pont, háta mögött a dobsinai és szomolnoki hegyek, míg délfelé a Vepor és az Osztrovszky hegycsoport volt látható; a Szitnyát azonban nem lehetett jól látni. A Gyömbér alatti flora oly érdekes a maga nemében, hogy méltán ajánlható a botanikusok figyelmébe. Látni még a Gyömbér csucsáról a természeti szépségekben oly gazdag Vág és Garam völgyet pengeteg erdeivel melyek legnagyobb részét a kincstár tulajdonát képezik. A Gyömbér lejtőin egykor úzólt arany, ezüst, réz és vasbányákból jelenleg csak a „styavniczai“, a Chopek északi lejtőjén fekvő „Priješni“ és a deménfalvi „Mullunok“ völgyben termelnek vas és antimon érczet. A bányahelyek hányói és tárói a Polána nevű havasról tisztán láthatók. A Gyömbér hegycsoport legmagasabb gerinczet alkotó kőzet a gneisz és a gránit. A deménfalvi és szentiváni völgyekben mészkő található és a deménfalvi jég és cseppkő barlang ily mészkőhegyben van. A Prassiva hegycsoport középső, a Vág felé eső része dolomit, váltakozva gneisszal, gránittal, verfeni csillám és agyagpallával. Hátsó, határt képező traktusa gránit, mely egész Koritniczáig húzódik. — —

A kirándulók elhagyva a Gyömbér csucsát 1900 méternyi magasságban, sziklás területen, mely valóságos kötengert képez déli 12 órakor a Chopekre értek hol ebédelték s miután a Kelémen forrástól a Chopekig vizet sehol sem tudtak kapni, a málhahordók által vitt üdítő italból csakhamar kifogytak. Ehez járult még a köves út fáradalma, mely uton az alpesi botok nagyon jó szolgálatot teljesítettek. Utközben érdekes volt hallani a sziklás kővek alatt elrejtőzött mormoták vészfütyeiket, de e félenk és fürge állat egyikét sem lehetett látni.

Ebéd után tovább indulva 6 órakor a gyurkói hágóra érkeztek, honnét a málhahordókat haza bocsájtolták, míg maguk az utat folytatva este 7 órakor értek Magurkára. Magurkán azután a bányahivatali főnök vendégszerető házában kipihenték a 14 órai gyaloglás fáradalmait.

Másnap reggel a Zseleznói fürdőbe kocsiztak, hol Hoznek János besztercebányai kincstári ügyész által megismerkedtek a luzsnai plébánossal, minek meg az volt a nem megvetendő következménye, hogy egy írásbeli felhatalmazással ellátva utjuk folytatásában a luzsnai plébániába is ellátogattak, hol a fürdő kurát, végző, Zseleznón maradt plébános kitünő borát nem győzték eléggé dicsérni. Másnap utba vették még Rózsahegyét és Fenyőházát, hol pompásan ebédelték és Ruttkán keresztül friss egészségben érkeztek vissza Selmezbányára.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Személyi hírek. Farbak István orsz. gyűl. képviselő és Jezsovits Károly lyceumi igazgató Selmezbányára vissza érkeztek. — Oczvirk Ede a pécs-bányatelepi bányaiskola vezértanára Pécsre visszautazott.

— Két ünnep. E hó 18-án a király születésnapját a szokott pompával ünnepelték meg városunkban és ugyanilyen díszszel ünnepelik meg ma Szent István napját is. A Nagyboldogasszonyról nevezett plébániai templomban 9 órakor nagy mise lesz zenével. A nagymisé magyar egyházi szent beszéd követi.

— **Az elhalt Bernhardt Adolf városi gazdasági** tanácsos helyettesítésével főispánunk Altman Imre v. levéltárost, tb. tanácsnokot bizta meg és a gazdasági tanácsosi állásra a pályázatot kihirdette. A gazdasági tanácsosi állásra Altman Imre valószínűleg egyhangúlag lesz megválasztva, mely esetben a városi levéltárnoki állás üresedik meg. Ezen állás azután főispáni kinevezéssel töltetik be.

— **Házasság.** Künsler János selmeczi lyceumi tornatanár mult hétfőn e hó 14-én kötött házasságot özv. Vnuesko Ferenczné kedves leányával, Ilonkával.

— **Bucsuestély.** Tirts Rezső szerdán reggel távozott el körünkből. Tisztelői közül igen sokan jöttek össze hétfőn este a Szöllő szállodában, hogy még utoljára bucsut vegyenek tőle. Ékes szavakkal és őszinte szívvel bucsúztatták el őt mint a Szilnya osztály elnökét, a kereskedelmi iskola vezetőjét, a népbank buzgó hivatalnokát. Meghatóan köszönte meg a jó kívánatokat és azzal az ígérettel távozott, hogy Selmeczet, mely szívéhez van nőve, sokszor felkeresi. Hozza Isten minél gyakrabban körünkre.

— **Esküvő.** E hó 22-én kedden d. u. 5 órakor lesz esküvője Tomasovszky Imre akad. tanársegédnek Tóth Miczi kisasszonnyal, Tóth Imre dr. bányakerületi főorvos hájos leányával.

— **Halálozás.** Bacskor János r. k. papnövendék életének 22-ik évében, Selmeczbányán e hó 16-án rövid betegség után meghalt és 18-án lett nagy részvét mellett eltemetve.

— **Vadass Gábor meghalt.** Nem régen közöltük Vadass Gábor városunk sok éven át volt népszerű, szeniális ügyészéről, hogy elmebeteg lett. Csak most kapjuk a somoru hirt, hogy a nagyszombeni elmeegógyintézetben e hó 13-án, életének 58-ik évében meghalt. Családja a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Vadass Gáborné született Winkler Hermin, mint neje; Vadass Ella, Dr. Vadass Imre, Vadass Amália, mint gyermekei és dr. Vadass Pál, mint testvére; Winkler János, Winkler József, Aranka és Amália, mint sógorai, illetve sógornői mélyen szomorodott szívvel tudják Vadass Gábor urnak Selmec- és Belsőbánya szab. kir. bányavárosok nyugalmazott tisztü. ügyésze, bozovicsi köz- és váltó-ügyvédnek, elele 58-ik, boldog házasságának 31. évében, folyó hó 13-án este 8 órakor a halotti szentségek ajtatos felvételével, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. é. augusztus hó 16-án délután 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint Nagyszomben örök nyugalomra helyeztetni. Nagyszomben, 1899. évi augusztus hó 16-án. Béke hamvaira!

A családhoz részvétiratot intézett a városi tanács. Vadass Gábor 1868-tól kezdve egészen 1891. évig volt e város ügyésze és már fiatal korában kitűnt, mint jeles szónok. Többször akarták képviselőjelöltnek is felléptetni, de ő ezt elfogadni mindannyiszor vonakodott. Városunk közönségében osztatlan részvételt fog kelleni a szerencsétlen ügyvéd gyászos esete.

— **A honvédszobor** talapzata a Pacher-láró téren már készül és a szobor már ez évi október havában teljesen készen lesz, úgy, hogy a leleplezési ünnepély október közepéig megtörténhetik. Ugy értesülünk, hogy október 8-ára tűzték ki ez ünnepélyt. Mi még csak azt szeretnők, ha a Pacher-láró tér a leleplezési ünnepélyig alkalmas magyar elnevezést kapna. Például: Kossuth Lajos, szabadság, alkotmány, honvédszobor-tér. Vagy a ki alkalmasabb elnevezést tudna, írja meg lapunknak.

— **Hirtelen halál.** Dobrik Pál a lyceumi építkezésnél alkalmazott ács munkás mult esütörtökön reggel hirtelen összeesett és meghalt. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy Dobrik Pál epilepsiában szenvedett és halálát nem az esése következtében megsebesülése, hanem agy szélhűdés okozta.

— **Jönnek a katonák.** E hó 23-án délután érkezik ide a besztercebányai honvéd gyalogezred, 1400 emberrel. Másnap 24-én d. e. 10 óra tájban érdekes ütközet lesz a belsőbányai hegy lejtőjén, míg 25-én ugyan csak d. e. 10 óra felé lesz egy másik ütközet a Hodrus felé fekvő Hellában. A ki tehát érdekes manővert akar látni, az nézze meg e két ütközetet. A legénység és különösen a tisztek elszállásolásáról és ellátásáról kellőleg gondoskodva van.

— **A magyar orsz. bányászati és kohászati** egyesületnek Szepes-Iglón e hó 26-án és 27-én tartandó közgyűlésén városunkból részt fognak venni: Tirscher József, Platzer Ferencz, Máday Aladár, Farbaky István, Kachelmann Farkas, Pelachy Ferencz, Soltz Vilmos, Svehla Gyula, Sobó Jenő, Puky László, Hamrák Ferencz, Litschauer Lajos, Farbaky Gyula, Hermann Emil, Szentistványi Gyula és Schelle Róbert.

— **Turista kirándulás.** Turistáink közül hatan legnap szombaton reggel mentek a Tátrába a Közgyűlésre. Ha az idő kedvező lesz, feledhetetlen lesz nekik a négy napig tartó tur, melynek programja úgy van összeállítva, hogy még a gyengébb turisták is meglát-

hatják a magas Tátra legszebb pontjait. A közgyűlésre száznál többen jelentkeztek, különösen sokan a fővárosból.

— **A lyceum köréből** a következő sorok közlésére kértünk fel: A helybeli ág. hitv. evang. lyceum kormányzásával megbízott iskolai tanácsnak f. hó 19-én tartott ülésében hozott határozata értelmében értesitem a t. cz. közönséget, hogy a lyceumi épület átalakítása miatt a jövő 1899—1900-ik tanévet f. évi szeptember hó 15-én nyitjuk meg. Szeptember 15-én, 16-án és 17-én lesznek a beiratások, 18-án kezdjük a tanítást. A javító-, magán- és pótlóvizsgálatokat azon tanulókkal, kik más intézetben folytatják tanulmányaikat, szeptember 1-én és 2-án fogjuk megtartani; az illetők jelentkezzenek azon napokon az igazgatóságnál. A kik lyceumunk növendékei maradnak, a javító vizsgálatokat szeptember 15-én és 16-án tehetik. Selmeczbányán, 1899-ik évi augusztus hó 19-én. Jezsovics Károly, lyceumi igazgató.

— **Két hasznos könyv.** A társadalom minden osztályát, de főképp a gyáros, kereskedő és iparosvilágot legközelebről érdeklő, két gyakorlati irányú könyv jelent meg a napokban. Az egyik a Kereskedelmi Vegyészeti című, ma már országserzte előnyösen használt mű új, kétszeresen bővített és javított kiadása. A tetszetős kiállítású könyv 540 fejezetben tanítja meg az olvasót a gyakorlati vegyészeti hasznos tudományára. A kereskedelem, az ipar és közszükséglet minden ágazata által naponta óriási mérvben igényelt, összes, gépek segítségével nélkül vegyi uton előállítható mindenféle készítmények, árucikkek előállításának hiteles és gyakorlatilag kipróbált leírását közli. A vények a legkitűnőbb vegyészeti szaktekintélyek eredeti előírásai s nagyrészt olyanok, melyek eddig a szakkörök és gyárosok féltve őrzött titkát képezték. Hogy e nagyértékű gyűjtemény közkinccsé válik, a szerző érdeme, kinek a vegyészeti terén előnyösen ősmert neve a szakszerű összeállításért kellő garantiát nyújt. A könyvet bárki, minden előképzettség nélkül használhatja s megszerzését mindenkinek, de különösen kereskedőinknek és iparosainknak ajánlhatjuk. Ára 1 frt 50 kr. A másik könyv, „Az illat- és szépítőszerek készítése“ címet visel, ez főképp a hölgyeket érdekli. Ára 60 kr. Mindkét kiadvány megrendelhető a szerzőnél, Bacskay M. Tivadarnál (Ujpest, István-utca 2. szám.) de kapható az ország összes könyvkereskedéseiben is. Olvasóinknak ajánljuk, hogy a legközelebbi könyves boltban győződjenek meg e könyvek hasznosságáról.

— **Az ut s illetve közmunkaadó hátralékosok,** ha adójukat meg nem fizetik, e hó 28-tól kezdődőleg három napi közmunkára fognak hatóságilag kirendeltetni, mint halljuk, a vöröskuti városi ut és víz munkálatokhoz. Sok szerencsét e kitűnő munkás csapat munkájához!

— **A Felső rónán,** daczára a kissé kedvezőtlen időjárásnak, még mindig sok nyaraló vendég tartózkodik, sőt azok száma az utolsó napokban megszapordott. Minden esetre jó jel ez a jövőre nézve. Most már csak az volna kívánatos, ha a felső rónai vízvezeték mihamarább elkészülne és a nyaraló telepen a magánosok is nyaralókat építtetnének. Hihető, hogy ezen nyaraló építkezés már a jövő évben meg fog kezdődni és akkorára készül a vízvezeték is.

— **Hogy állunk a gázzal?** Ezt a kérdést már több oldalról és többször intézték lapunkhoz. Tudva lévő dolog ugyanis, hogy a német céggel megkötött eladási szerződést a ministerium jóvá nem hagyta és így most oly bizonytalan állapot állott elő, melynél nem lehet tudni, hál kié voltaképpen a gázgyár, melyet a város, a ministeri jóváhagyást be nem várva, a vállalkozó cégnek tényleg átadott és mely cégnek alkalmazottja a gázgyárat és így a város világítását is vezeli. Kívánatos volna, ha e kérdés mielőbb vagy így, vagy úgy tisztázatlán, de addig is jó volna a dolgot a jövő havi közgyűlésen szóba hozni. Ezzel kapcsolatosan újból kérjük az illetékes köröket, hogy tekintettel a költséges észre, az iparos és felső-rózsa utcákban, valamint az újuton a világításról már egyszer gondoskodjanak.

— **Verekedést rögtönzött** néhány részeg bányamunkás e hó 18-án a délutáni órákban, úgy, hogy a rendőrségnek is erélyesebben kellett fellépni és a garázdálkodók közül kettőt bekisérni.

— **Budapest—Páris** című közleményeinket, miután t. olvasóink között nagy érdeklődés mutatkozik a nagyszabású kirándulás iránt, kiegészítjük még a következőkkel: Részvételi feltételek. Általános szabályok. A program vázlata. Ár: Az 1898. évben jelentkezőknek 260 frt. — Az 1899. évben 270 frt. — A kiállítási évben 280 frt. Befizetés: a) jelentkezés alkalmával 25 frt, a kiegészítő összeg pedig a jelzett végpontban. b) Havi 8 frt, vagy negyedévi 24 frt, esetleg félévi 48 frtos összegekben a magyar kir. postatakarékpénztár útján díjmentesen kizárólag „Belvárosi Takarékpénztár-

hoz 1900. évi márczius hó végéig teljesen befizetendő. Jelentkezés: A jelentkezési lapok beküldhetők az igazgatóságához, Erzsébet-körút 48. I. emelet, a Belvárosi Takarékpénztárhoz (Koronaherceg-utca 3. szám) és a rendezőbizottságaink tagjaihoz. Az utazás idejét és társaságát mindenki maga választhatja meg 1900. januárban, midőn minden résztvevővel közöljük a Párisban rendező ünnepségek és kongresszusok sorrendjét s az összes résztvevők névsorát s havonta induló vonataink menetrendjét. Párisban már időzöttek részére: A program pontjai senkire sem kötelezők s ki-ki szabadon rendelkezhetik ideje fölött. Minden program-pont oly módon nyújtatik, hogy a résztvevő társaságtól megválva saját izlése szerint járhat szórakozásai után. Párisban tovább időzés: Kik a 30 napig érvényben levő jeggyel Párisban tovább maradnak és azt 3 nappal előbb jelzik, azoknak a kedvezményes lakás és étkezés biztosított. London, Brüsszel, Lourdesbe stb. kirándulni szándékozónak kellemes társaságról, kedvezményes jegyről, teljes programmal, művelt vezetőkről gondoskodunk. Vám: Intézkedünk, hogy a vámkezelés részéről nehézség ne támasztassék. Biztosítás: Az utasok 15 napra haleset ellen 5000 koronára biztosítottak a hazai Foneciére Pesti biztosító-intézetnél. Orvos: Kitűnő magyar orvosok utaznak minden vonattal, minden eshetőségben a vállalat költségén teljesítenek orvosi szolgálatot. Az orsz. felügyelő-bizottság a program minden pontját — az eddig egyedül által rendezett társas kirándulások hiányainak ismeretében — a párisi 1900-as kiváltságos viszonyok figyelembevételével állapította meg s a részletek pontos kivételére, az egyes társaságok rendező-bizottságai útján kifejezett óhajainak s izlésének respektálásával — gondosan felügyel s oda gravitál, hogy míg egyrészt minden kiránduló a legteljesebb uti élvezetnek legyen részese és a teljes program által minden mellékkiadástól mentes legyen, addig a magyarság kirándulásai nemesen kitűnjenek a Párisba özönlő idegenek milliói közül. Akadályoztatás a részvételben: Ha valaki a részvételben akadályozva van, 1900. januárban visszaléphet — a részvételdíj egy tizedének a költségekre való levonásával — a befizetett összeget a takarékpénztárnál felveheti. Ezen időpont után visszatérítésnek helye nincs, de a jegy másra ruházható. Ajándéktárgyakon kívül minden tulkiadás ki van zárva. Teljes elsőrendű utazás, ellátás, szórakozás. Utazás: Külön gyorsvonaton, csak nappal utazva, egy fülkében 6—6 személy II. osztályu coupéban önmaga által megválasztott társaságban (a nem velünk utazó, a tulzsfolt rendes vonatokon utazik.) München. Strassburg s Nancyt át. Éjszakát nem uton: A két éjt az odautazás alatt Münchenben szállodában pihenve töltjük, a közbeeső napon München nagyérdékü nevezettségét tekintve meg, hol szintén teljes ellátásban részesül az utas. Étkezés uton: Előre megrendelt ebéd és vacsora a vasúti éttermekben, kellő kényelemmel. Visszautazás: 30 napon belül Svájcban és Tirolon át tetszés szerint megszakítható, kiki egyedül utazhat. Egy napi ellátásról szelvényt szolgáltatunk ki Basel, Zürich, Innsbruck vagy Bécs részére. Podgyász: Ugy az odautazásnál, mint vissza 25 kilóig díjmentes. Párisban 8 napi tartózkodás alatt. Érkezés Párisba: A párisi bizottság részéről fogadtatásban részesülnek a kirándulók és a rendelt kocsijukon jutnak a hotelbe. Lakás: Kényelmes szobákban, egyenkint és összetartozók kettésével a mozgalmunk részére létesített előkelő berendezésű szállodában. Reggeli: A szállodában kávé tojással, vagy tea sonkával. Délelőtt: A város középületei és muzeumi meglekintése. Nagyobb utaknál kocsi. Vezetés: A társaság Párisban ismerősökből álló kis csoportokra oszlik s a rendező és fogadó bizottságok tagjai s a hivatalos művelt vezetők és szaktekintélyek által kalauzoltatnak. A ki nem akar a társasággal maradni, egyedül szórakozhatik. Ebéd: Fentartott külön éttermekben, változott francia menü 5 fogásból, itallal, a programszerű tartózkodás közelében. A társaságtól megvállók külön étkezhetnek a város több pontjain megjelölt előkelő éttermekben. Délután: A kiállítás meglekintése a szakszerű vezetők kalauzolása mellett általánosságban és részletekben. Eiffel-torony és egyes külön beléptidijas látványosságok jegyei is díjtalanul. Estebéd: 6 egy fél órakor, mint az ebédnél, 5 fogásból itallal, a kiállítás területén vagy a város különféle pontján. Esték: Színházak, mulatók meglekintése, vagy a kiállítás területén lévő ünnepségekben való részvétel. Az opera, comédie française, orpheum, cirkus, mulatók fentartott jegyei már induláskor adatk ki (ezeket a külön utazó legnagyobb anyagi és idő áldozat árán is nehezen szerezhethi meg). Vasár- és ünnepnapokon a kiválóbb templomok meglátogatása istentisztelet idején. Ünnepélyek: Diszfelvonulások, jeledelmek érkezése, lóverseny stb. katonai diszszemlék, az akadémia, képviselőház ülései. Kongresszusok: A különféle tudományos kongresszusokról a vonatkozó

társadalmi körök értesítetnek és azokon kívánt részvétel biztosítottik. Környék: Kirándulás Saint-Cloud, Trianon és Versaillesbe kocsin, a párisi tartózkodás közbeeső napján kellemes változatosság a főváros zaja által kifárasztott utasnak. Párisi Kalauz s térképet minden utas díjtalanul kapja meg. Külön igazgatóság 1900-ban Párisban. Minden nemű bővebb felvilágosításokkal szívesen szolgál lapunk szerkesztősége.

1899. évi 3135. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alóírott erdőhivatal közhirre teszi, hogy az alább felsorolt tölgy és bükkfa anyagoknak az erdőben tövön leendő eladása iránt f. é. szeptember hó 18-án d. e. 10 órakor Zsarnóczán az erdőhivatal tanács termében írásbeli zárt ajánlatok útján nyilvános árverést tart.

Eladás alá kerül:

Tétel szám	Az erdő gondnokság megnevezése	A vágások üzemtervi megjelölése				A vágás neve	Az eladás alá kerülő lörzsek darab száma		Kikiáltási ár		Megjegyzés
		üzem osztály	vágás sorozat	tag	osztag		Tölgy	Bükk és gyertyán	frt	kr.	
1	Garamrév	A	III.	14	16	Tarvágás	192	45	1938	69	
2	"	"	"	17	58	"	225	58	1844	75	
3	"	"	"	18	63	"	172	—	1238	07	
4	"	"	"	16	38	"	497	—	4152	06	
5	"	"	"	16	39	"	1186	—	8121	21	
6	"	"	IV.	19	10	Tisztázó-vágás	499	—	11925	75	
			"	"	"	Tarvágás					
7	"	"	"	24	74)	"	1177	—	10189	49	
8	"	"	VII.	38	11	"	306	—	2154	24	
Összesen							5254	103	41564	26	
9	Geletnek	A	I.	4	42	Tisztázó-vágás	278	205	672	21	Csak együttesen adatik el
10	"	C	III.	13	18	Vetővágás	325	76	2036	02	
11	"	"	"	14	23	Tisztázó-vágás	128	—	602	48	
Összesen							731	281	3310	71	
12	Jalna	C	I.	6	45	Vetővágás	359	—	299	07	Csak együttesen adatik el
13	"	"	"	"	46	"	1310	—	2847	46	
14	"	"	II.	9	271	Tarvágás	1205	—	1832	19	
Összesen							2874	—	4978	72	
15	Selmeczbánya	D	I.	5	47	Tisztázó-vágás	280	—	2649	14	Csak együttesen adatik el
16	"	"	"	"	54	"	164	—	1711	41	
Összesen							444	—	4360	55	
A 4 gondnokság összege							9303	384	54214	24	

Az ajánlatok osztagonként teendők, tehát az összes fatömeg szándékolt megvétele esetében is osztagonként lütelendő ki a megajánlott ár.

Bánatpénz gyanánt a kikiáltási ár 10 százaléka teendő le. Az árverési és szerződési feltételek a szokásos hivatalos órák alatt az erdőhivatalnál megtekinthetők.

Utóajánlatok el nem fogadtnak.

Zsarnóczán, 1899. évi augusztus hó 11-én.

M. Kir. Erdőhivatal.

A selmeczi szőlő szálloda szabadkézből eladó vagy bérbeadó.

Bővebbet megtudhatni a tulajdonosnőnél,

özv. Vnucskó Ferencznénél.

HIRDETÉSEK.

Bérbeadó lakás.

Egy négy szobából és hozzá tartozandóból álló

földszinti lakás

a Felső-Rózsa-utcában f. é. szeptember 1-től bérbe adó.

Bővebbet megtudhatni a kiadó hivatalban.

NAGY JÓZSEF

MŰKŐFARAGÓ

(Gulrich J. volt üzletvezetője)

SELMECZBÁNYÁN

Dohánygyár-uteza 154. szám alatt elvállal mindennemű

kőfaragó munkát, márványkő, sirkőjavításokat a temetőben helyben és a vidéken.

Teljes tisztelettel

Nagy József,

műkőfaragó

Gyár: **ALSÓ-HÁNOR** (Bars megye.)

Gyári főraktár
BUDAPEST
Andrássy-ut 29. (I. e.)

Raktár
BÉCS
I., Seilergasse 1. sz.

A „SZANDRIK“ ezüstárú-gyár,

mely az 1752-ben
Selmeczbányán alapított **Geramb J. J. Unió**
tulajdona,

saját, vagy adott rajzok szerint előállit:

mindennemű ezüstárút,
mint asztaldiszket, gyümölcstartókat (jardiniéres-készleteket), girandolokat,
gyertyatartókat, serlegeket,
dísz-émléktárgyakat és versenydíjakat,
mindennemű evőkészletet gazdag választékban, piperetárgyakat, stb. stb.